

**UCHWAŁA NR XVI/138/2025
RADY GMINY BLIZANÓW**

z dnia 12 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Blizanów na lata 2026-2029.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025r. poz. 1153 z późn. zm.) art. 4¹ ust. 1 , ust. 2, ust. 2a i art. 9³ ust.4 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r. poz 2151) oraz art. 10 ust. 1i ust.2 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r. ,poz.1939 .)uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Blizanów na lata 2026-2029 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały .

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy
Blizanów

Jan Wojtyła

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Gminy Blizanów

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. Podstawa prawna	4
II . Charakterystyka uzależnień	6
1. Alkohol	6
2. Narkotyki	6
3. Przemoc	7
4. Przemoc rówieśnicza	8
5. Uzależnienia behawioralne	8
III . Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych	10
IV. Cele Programu	16
V. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Blizanów na lata 2026-2029	17
VI. Sugerowane działania w zakresie ograniczania dostępności alkoholu , narkotyków, zachowań behawioralnych w Gminie Blizanów. Grupa wsparcia	20
VII. Analiza SWOT	21
VIII. Zasoby Gminy niezbędne w realizacji zadań Programu	22
IX. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	23
X. Koordynowanie zadań Programu	24
XI. Finansowanie Programu	24
XII. Monitorowanie programu	24

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Gminy Blizanów, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w Gminie Blizanów.

Program opiera się na założeniu, że skuteczna profilaktyka to nie tylko jednorazowe działania, ale systematyczne i zintegrowane wsparcie dla mieszkańców – szczególnie dzieci, młodzieży i rodzin – poprzez edukację, poradnictwo, interwencję oraz wzmocnienie postaw prozdrowotnych. W obliczu narastających zagrożeń takich jak uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki) oraz behawioralne (np. nadmierne korzystanie z Internetu, hazard), konieczne jest prowadzenie nowoczesnych, dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych, które odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”¹ jak również ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Blizanów na lata 2023-2030. Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, polegające na upowszechnianiu wiedzy oraz wzmocnieniu kompetencji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z problemami.

Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2026 roku”, wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Program będzie realizowany od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2029 r., a większość planowanych zadań ma charakter coroczny i długofalowy.

¹ W przypadku przyjęcia nowej edycji Narodowego Programu Zdrowia obejmującej lata po 2025 r., Wójt dokonuje, w terminie 3 miesięcy, przeglądu i dostosowania niniejszego Programu do nowych celów operacyjnych, bez zmiany okresu obowiązywania.

I. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.²:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie

² Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1670).

Zdrowia. Elementem programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673),
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 49),
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1670),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025³ (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2025 r. poz. 1338),
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450),

³ W przypadku przyjęcia nowej edycji Narodowego Programu Zdrowia obejmującej lata po 2025 r., Wójt dokonuje, w terminie 3 miesięcy, przeglądu i dostosowania niniejszego Programu do nowych celów operacyjnych, bez zmiany okresu obowiązywania.

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 83),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 20215 r. poz. 1483),
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1481),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214),

II. Charakterystyka uzależnień

1. Alkohol

Alkohol etylowy jest cieczą lżejszą od wody, przezroczystą, o charakterystycznej woni i piekącym smaku. W normalnych warunkach występuje w organizmie człowieka jako alkohol fizjologiczny, w stężeniu nieprzekraczającym 0,15 promila. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu⁴. Polskie prawo definiuje: „stan po użyciu alkoholu, gdy stężenie alkoholu we krwi wynosi od 0,2 do 0,5 promila (lub rejestruje się obecność alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie od 0,1mg do 0,25 mg w 1 dm³)”⁵.

Działanie alkoholu: alkohol silnie wpływa na mózg oraz układ nerwowy. Pod jego wpływem ludzie mają wrażenie poczucia szczęścia, łatwiej im nawiązywać kontakty z innymi osobami jak i również mają mniejsze zahamowania podczas wyrażania swoich poglądów. Alkohol spowalnia aktywność ośrodkowego układu nerwowego w taki sposób, że informacje wędrują dłużej wzdłuż włókien nerwowych. Pod wpływem alkoholu ludzie stają się bardziej odprężeni oraz są zbyt pewni swoich możliwości, a jednocześnie ich zdolność do reakcji jest obniżona. Mowa staje się bardziej poplątana.

2. Narkotyki

Narkotyk, substancja psychoaktywna, środek odurzający, używka – to określenia o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna. W medycynie „narkotykami” określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo

⁴ <https://kcpu.gov.pl/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienia/substancje-psychoaktywne-od-a-do-z/>

⁵ Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku Art. 2

poprzez określone receptory mózgowie (opiodowe). Z kolei pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie⁶.

Rodzaje substancji psychoaktywnych:

- Opiaty – do tej grupy należą: kodeina, metadon, heroina, morfina i opium. Do niedawna pojęcia opiaty i opioidy były używane zamiennie. Obecnie opiatami nazywa się substancje narkotyczne wyrabiane z maku lekarskiego (morfina, heroina, opium, kodeina). Natomiast opioidy to termin szerszy obejmujący wszystkie substancje wchodzące w reakcję z receptorami opiodowymi w mózgu, również te wytwarzane sztucznie (np. metadon) oraz przez organizm człowieka (endorfiny, enkefalinę).
- Kanabinole
to grupa substancji sporządzanych z konopi indyjskich lub rzadziej, produkowana syntetycznie. Kanabinole zawierają co najmniej 60 kanabinoidów, z których najaktywniejszym jest tetrahydrokannabinol (THC). Oczekiwany efekt przyjmowania kanabinoli jest zwiększenie uczucia przyjemności, wyostrenie doznań zmysłowych, dlatego często przyjmowane są w weekendy, w trakcie zabaw, przy słuchaniu muzyki. Wyróżnia się: marihuana, haszysz, olej haszyszowy, kanabinole syntetyczne.
- Leki uspokajające i nasenne:
 - a) barbiturany to leki, których składnikiem aktywnym są pochodne kwasu barbiturowego, działające tłumiąco na ośrodkowy układ nerwowy.
 - b) benzodiazepiny (np. *Relanium*, *Oxazepam*, *Nitrazepam*) to leki o działaniu uspokajającym, nasennym, zmniejszającym napięcie mięśniowe, stosowane też jako przeciwpadaczkowe.
- Środki pobudzające - głównie to kokaina, amfetamina i jej pochodne oraz kofeina.

3. Przemoc

Z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków może ściśle współwystępować zjawisko przemocy. W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicji przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;

⁶ www.kbpn.gov.pl

- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna;
- przemoc psychiczna
- przemoc seksualna
- przemoc ekonomiczna
- zaniedbanie;
- cyberprzemoc

4. Przemoc rówieśnicza

Przemoc rówieśnicza – jest to przemoc doświadczana ze strony rówieśników w okresie szkolnym. Pionierem badań nad przemocą rówieśniczą jest szwedzki psycholog – Dan Olweus. Przemoc rówieśnicza może mieć (według kwestionariusza Olweusa) dziesięć form:

- przezywanie;
- wykluczanie z grup;
- bicie i kopniaki;
- rozpowszechnianie oszczerczych informacji;
- niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
- zmuszanie do wykonywania określonych czynności;
- złośliwe komentarze (zwykle na temat wyglądu);
- komentarze i gesty seksualne;
- rozsyłanie krzywdzących materiałów (głównie przez Internet i telefony komórkowe);
- niespecyficzne formy przemocowe⁷.

5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to uzależnienie od wykonywania czynności. Oznacza ono brak umiejętności powstrzymania się od wykonywania danej czynności, mimo że wpływa

⁷ Joanna Włodarczyk, *Przemoc rówieśnicza. Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci*, w: *Dziecko Krzywdzone*, nr 3/2013, s.63-67.

to negatywnie na stan zdrowia osoby uzależnionej, a także jej kontakty z otoczeniem. Wyróżnia się uzależnienie od komputera i Internetu, ale i hazardu, zakupów, jedzenia, telefonu komórkowego itp.

1) Hazard

Pojęcie „hazard” pochodzi z języka arabskiego: „az-zahr” znaczy „kostka”, „gra w kości”. W języku angielskim oznacza ono „ryzyko”, „niebezpieczeństwo”. W słowniku języka polskiego hazard jest określany jako „ryzykowne przedsięwzięcie”, „ryzyko w grze”, „narażanie się na niebezpieczeństwo, ryzykowanie”. Osoba, która bierze udział w grze ryzykując pieniądze czy też inne dobra materialne dla zdobycia określonej korzyści jest nazywana hazardzistą⁸.

Istotne jest również zawrócenie uwagi na zjawisko e-hazardu. W dobie współczesności, gdzie każdy człowiek może korzystać z Internetu, e-hazard jest niczym innym jak graniem przez Internet.

2) Uzależnienie od Internetu

Kolejnym uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od Internetu tzw. sieciorholizm. „Uzależnienie od komputera i Internetu zalicza się do uzależnień psychicznych, czyli takich, gdzie występuje nieposkromiona potrzeba a nawet psychiczny przymus, aby wykonywać określoną czynność, co w efekcie prowadzi do rozładowania napięcia psychicznego, czyli następuje zminimalizowanie nieprzyjemnych odczuć⁹. Osoba uzależniona nie jest w stanie sama przerwać ciągłego powtarzania czynności, a to przyczynia się do zmniejszenia codziennej aktywności, co w konsekwencji wpływa negatywnie na sferę społeczną, zawodową oraz szkolną¹⁰.

3) Zakupoholizm

Dokonywanie zakupów nie stanowi zagrożenia tak długo, jak człowiek może je kontrolować. Robienie zakupów staje się kłopotem, kiedy człowiek traci kontrolę, gdy dzięki zakupom jednostka radzi sobie ze stresem, emocjami, niezaspokojonymi potrzebami czy problemami.

Uzależnienie od zakupów rozwija się powoli, stopniowo i jest tak samo niebezpieczne dla człowieka jak każde inne, wiążą się z nim pewne konsekwencje.

⁸ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/hazard/co-to-jest-hazard/>

⁹ M. Jędrzejko, A. Taper, *Jak kształtować kontakt dziecka z multimediami?* Fundacja Pedagogium, Warszawa 2010, s. 21, [w:] <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/sieciorholizm/rodzaje-i-objawy-sieciorholizmu/>.

¹⁰ C. Guerreschi, *Nowe Uzależnienia*, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2005, s. 30, [w:] <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/sieciorholizm/rodzaje-i-objawy-sieciorholizmu/>.

4) Pracoholizm

„Uzależnienie od pracy przejawia się w obsesyjno–kompulsyjnym dążeniu do nierealistycznych, perfekcjonistycznych standardów w celu nadmiernego kompensowania niskiego poczucia własnej wartości oraz unikania/redukowania emocji negatywnych i objawów odstawiennych. Jednym z najważniejszych kryteriów określających pracoholików jest brak umiejętności wyłączenia się z pracy, szczególnie w sferze myśli i wyobrażeń oraz podczas aktywności rekreacyjnych, a także chroniczne wykorzystywanie zapracowywania się do zastępczego radzenia sobie z deficytami samoregulacji emocji.¹¹”

III . Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych

W celu zdiagnozowania dostępności napojów alkoholowych na rynku lokalnym, przyjęto następujące wskaźniki wyznaczające dostępność alkoholu: liczbę uchwalonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz liczbę zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (niewykorzystanych, wolnych); kwotę pozyskanych środków z tytułu udzielania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kwotę, która przypada rocznie na zakup alkoholu przez każdego mieszkańca Gminy; liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz liczbę mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Dla lepszego zobrazowania dynamiki problemów do opracowania przyjęto lata, tj. 2022-2024 i przedstawiono w poniższych tabelach.

Rok	2022	2023	2024
Ludność ogółem	10007	9934	9923

Tabela Nr 1 Liczba mieszkańców Gminy Blizanów w latach 2022-2024

¹¹ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/pracoholizm/pasja-pracy-obsesja-kompulsja-czy-uzaleznienie/>

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień (dane szacunkowe wg. KCPU)	w Polsce	w Gminie Blizanów
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2 % populacji	198 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	397 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Ok. 4 % populacji	397 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7 % populacji	496-695 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

Tabela Nr 2 Mieszkańcy Gminy Blizanów u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na tle statystyk dla Polski (dane szacunkowe wg. KCPU)

Rodzaje zezwoleń	2022			2023			2024		
	Do 4,5%	Pow. 4,5 do 18 %	Pow. 18 %	Do 4,5%	Pow. 4,5 do 18 %	Pow. 18 %	Do 4,5%	Pow. 4,5 do 18 %	Pow. 18 %
Liczba limitowanych uchwała Rady Gminy zezwoleń ogółem	40	40	40	33	33	33	33	33	33
Liczba zezwoleń w obrocie prawnym (wydanych przedsiębiorcom)	27	27	26	24	24	23	23	24	23
Liczba niewykorzystanych zezwoleń	13	13	14	9	9	10	10	9	10

Tabela nr 3 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach w latach 2022-2024

Rada Gminy Blizanów przyjęła Uchwałę Nr XLII/325/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla poszczególnych ich rodzajów, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Blizanów.

Wychodząc naprzeciw prowadzonej polityce ograniczenia spożycia alkoholu na terenie Gminy Blizanów Uchwałą Nr LII/474/2023 Rady Gminy Blizanów z dnia 23 listopada 2023r. zmniejszono limit z 35 do 30 poza miejscem sprzedaży oraz z 5 do 3 limit sprzedaży przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży

Rok	2022	2023	2024
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	27	24	24
Liczba mieszkańców Gminy Blizanów ogółem	10007	9934	9923
Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych	385	414	451

Tabela Nr 4 Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2022-2024.

Z powyższych danych wynika, że w 2024 roku na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Blizanów przypadają 451 osoby. Jest to wskaźnik dużej dostępności alkoholu w Gminie. Według Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien przypadać 1000-1500 osób. Wraz ze wzrostem dostępności alkoholu, wzrasta liczba szkód generowanych przez alkohol.

Z przeprowadzonych analiz dotyczących dostępności alkoholu dla mieszkańców Gminy wynika, że jest ona znacznie większa, niż zapotrzebowanie, co przeczy założeniom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 1 ustawy).

W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwa rodzaje dostępności: ekonomiczną, która rozumiana jest jako relacja między ceną alkoholu a dochodami konsumentów oraz fizyczną określającą gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczenie na terenie gminy oraz godziny otwarcia placówki.

Rok	2022	2023	2024
Wartość sprzedanego alkoholu ogółem	6 294 895,61 zł	7 024 514,51 zł	6 064 866,37 zł
Liczba mieszkańców Gminy	10007	9934	9923
Kwota która rocznie przeznaczana na zakup alkoholu każdy mieszkaniec statystyczny Gminy Blizanów	629,05 zł	707,12 zł	611,19 zł

Tabela Nr 5 Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach na terenie Gminy Blizanów na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców oraz kwota, którą rocznie przeznaczana na zakup alkoholu mieszkaniec gminy Blizanów a latach 2022-2024.

Z przedstawionego wyżej zestawienia wynika, że w roku 2024 biorąc pod uwagę inflację występującą w przedstawionych latach w porównaniu do roku 2022 nastąpił znaczny spadek wartości sprzedanego alkoholu ogółem o 230.029,24 zł. Zmalała też kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu statystyczny mieszkańcy Gminy.

Wskazać należy, iż wielkości te, mogą być obciążone błędem, między innymi z uwagi na przebieg przez gminę drogi wojewódzkiej nr 442 i zakupem alkoholu przez osoby przejeżdżające.

PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt Konsultacyjny działa w każdy wtorek, osoby zgłaszające się do punktu mają zapewnione fachową pomoc, warunki lokalowe dające poczucie dyskrecji i komfortu psychicznego.

Punkt Konsultacyjny w Blizanowie Drugim, prowadzony przez specjalistę ds. uzależnień, stwarza szerokie możliwości wspierania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w realizacji działań profilaktycznych oraz rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem, narkomanią i przemocą domową. Celem działalności punktu jest diagnoza problemów klientów w zakresie uzależnień i przemocy domowej, a także planowanie oraz udzielanie adekwatnej pomocy i wsparcia osobom i rodzinom korzystającym z jego usług.

Działalność punktu skoncentrowana jest przede wszystkim na ograniczaniu skali zjawisk przemocy i agresji, przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz wspieraniu dorosłych i dzieci w przezwyciężaniu trudności życiowych. Punkt oferuje kompleksowe poradnictwo, w tym:

- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia specjalistycznego leczenia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej oraz udzielanie informacji o dostępnych formach pomocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku stwierdzenia przemocy domowej;
- gromadzenie aktualnych danych o dostępnych instytucjach i służbach, które powinny być włączone w systemową pomoc rodzinie.

Punkt Konsultacyjny pełni funkcję kluczowego ogniwa w systemie wsparcia mieszkańców gminy, łącząc diagnozę problemów, interwencję oraz doradztwo specjalistyczne, co pozwala na skuteczną realizację działań profilaktycznych i terapeutycznych.

	2022	2023	2024
Liczba konsultacji ogółem w tym osób pierwszorazowych	175	170	120

Tabela Nr 6 Liczba konsultacji udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2022-2024

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym obejmuje opieką rodziny dotknięte problemem uzależnienia, w tym najczęściej uzależnienia od alkoholu.

Osobom dotkniętym problemem alkoholowym, w tym także ich rodzinom udzielana jest pomoc w postaci pracy socjalnej i poradnictwa, zasiłków okresowych, celowych, pomoc w naturze, dożywiania dzieci w szkołach.

	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą ogółem	133	127	111
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	2	6	11
Liczba rodzin z problemem narkotykowym	0	0	1
Liczba rodzin z problemem uzależnień behawioralnych	0	0	0

Tabela nr 7 Liczba rodzin objętych pomocą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

	2022	2023	2024
Liczba Niebieskich Kart ogółem	9	6	4
Liczba Niebieskich Kart w rodzinie z problemem alkoholowym	7	5	3

Tabela nr 8 Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie Gminy Blizanów w latach 2022-2024.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonuje powołany przez Wójta Gminy Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz przyjęty został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Blizanów na lata 2024-2026. W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc opiera się na współpracy z Komisariatem Policji, pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny, kuratorami sądowymi.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Badanie ESPAD w 2024 pokazuje, że alkohol wciąż jest najpopularniejszą używką wśród młodzieży, choć widoczny jest trend spadkowy w porównaniu do lat poprzednich. Badanie ankietowe pokazało, że chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 72,9 % uczniów z młodszej grupy (w wieku 16-5-16 lat) i 91,3 % uczniów starszej grupy (17-18lat). Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 39,1 % piętnasto-szesnastolatków i 73,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularny napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekroczenia progu nietrzeźwości.

W miesiącu czerwcu 2025r. przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów kl. VII i VIII w Gminie Blizanów, celem badania był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież alkoholu, narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych.

W badaniu dotyczącym alkoholu wynika, że 50 % uczniów klas VII-VIII (77 uczniów) zauważyło że ich rówieśnicy piją alkohol. Najczęściej spożywany jest alkohol podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu oraz na imprezach i w domach.

Jeśli chodzi o przyczyny w jakich ich rówieśnicy sięgają po alkohol, badani wskazali na chęć zaimponowania innym, dla lepszej zabawy i wyluzowaniu. W badaniu 71 % uczniów wskazało że każdy może uzależnić się od alkoholu.

14% uczniów klas VII-VIII wskazało że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami lub dopalaczami.

100% badanych wskazało że, nie zażywało takich substancji. Badani w większości nie wiedzą czy pozyskanie owych środków psychoaktywnych byłoby w ich otoczeniu łatwe czy też trudne i nie znają miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze.

86% uczniów uznało że najbardziej popularne zjawisko w ich otoczeniu to uzależnienie od internetu oraz uzależnienie od smartfona.

14% uczniów wskazuje że korzysta z telefonu 4-5 godzin dziennie, najwięcej czasu korzystając z telefonu spędzając na czatach, portalach społecznych pisząc ze znajomymi, słuchając muzyki. 72% uczniów gra w gry komputerowe od 1 do 3 godzin dziennie. 100% uczniów nie miało doświadczenia związanych z grami hazardowymi na pieniądze.

71% badanych uznało że otrzymywało złośliwe komentarze tzw. hejty, wiadomości z przezwiskami, obelgami. Ok. 50% badanych podało iż spotkali się z agresją słowną. Zdaniem 21% uczniów zadeklarowało iż spotkało się z przemocą psychiczną.

Działania profilaktyczne podejmowane na terenie gminy mają na celu przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy oraz zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. Skupiają się zarówno na edukacji, jak i na promowaniu zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Istotnym elementem tych działań są warsztaty, programy profilaktyczne oraz kampanie ogólnopolskie, które umożliwiają uczniom, rodzicom i nauczycielom zdobycie wiedzy, rozwijanie kompetencji społecznych oraz umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Równocześnie gmina wspiera inicjatywy integrujące rodziny i społeczność lokalną, takie jak festyny czy wyjazdy socjoterapeutyczne, co pozwala na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności. Dzięki wieloletnim działaniom możliwe jest nie tylko kształtowanie świadomych postaw młodzieży, ale także budowanie bezpiecznego i wspierającego środowiska wychowawczego.

Profilaktyka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy współpracują: rodzina, szkoła i całe społeczeństwo.

IV. Cele Programu

1. Głównym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców.

Cele Programu
<u>Cel główny:</u> ograniczenie dostępności alkoholu w Gminie   <u>Cele szczegółowe:</u> - Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych dla rodziców i dzieci nt. skutków spożywania w młodym wieku alkoholu - Zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach dla sprzedawców.
<u>Cel główny:</u> Ograniczenie liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez dzieci.   <u>Cele szczegółowe:</u> - Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych dla rodziców i dzieci nt. skutków spożywania w młodym wieku alkoholu -Zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach w zakresie utrzymania abstynencji przez ich dzieci - zapewnienie kontaktu z psychologiem
<u>Cel główny:</u> Ograniczenie zachowań uczniów w zakresie przemocy rówieśniczej.   <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie możliwości udziału w programie w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej.
<u>Cel główny:</u> - Ograniczenie liczby osób doznających przemocy w rodzinie.   <u>Cel szczegółowy:</u>

- Zapewnienie możliwości udziału w kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
<u>Cel główny</u> Dalsze ograniczanie liczby osób dorosłych zażywających substancje psychoaktywne. <u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych w zakresie konsekwencji używania substancji psychoaktywnych - Zapewnienie udziału w kampaniach społecznych
<u>Cel główny:</u> Ograniczenie przypadków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. <u>Cele szczegółowe:</u> - zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych w zakresie wpływu alkoholu na prowadzenie pojazdów
<u>Cel główny:</u> - podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach i warsztatach
<u>Cel główny:</u> - podnoszenie kompetencji i wiedzy sprzedawców <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie dostępu do materiałów i ulotek dot. ograniczeń sprzedaży jak i skutków nadmiernego spożywania używek. - Zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach dla sprzedawców.
<u>Cel główny:</u> - zmniejszenie osób uzależnionych <u>Cel szczegółowy:</u> - wspieranie działań mających na celu zmotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

V. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Blizanów na lata 2026-2029

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych osób zagrożonych od alkoholu, narkotyków	
1/ Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych w Punkcie Konsultacyjnym i finansowanie jego funkcjonowania . 2/ Finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych	- liczba udzielonych porad - liczba uczestników

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przez przemocą w rodzinie.	
1/ W ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia udzielanie porad psychologicznych, prawnych rodzinom z problemem uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.	- liczba porad prawnych -liczba osób korzystających z porad prawnych
2/ Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych	Liczba materiałów informacyjnych
3/ Programy adresowane do osób uzależnionych i ich rodzin w ramach funkcjonowania grup wsparcia	- liczba zrealizowanych programów - liczba uczestniczących w programach
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	
1/Realizacja programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałaniu Uzależnieniom z zakresu problematyki alkoholowej ,narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	- liczba programów - liczba dzieci i młodzieży - liczba rodziców - liczba nauczycieli
2/ Realizacja innych niż rekomendowane programów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii, przemocy w rodzinie jak również uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach -liczba programów
3/ Realizacja programów edukacyjnych w zakresie radzenia sobie z emocjami i z zachowaniami agresywnymi, przemocą rówieśniczą, budowania relacji interpersonalnych.	- liczba programów -liczba dzieci i młodzieży i rodziców uczestniczących w programach
4/ Zaopatrzenie w wydawnictwa dotyczące problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie (broszury, czasopisma, książki, plakaty) instytucji, zakładów, jednostek organizacyjnych gminy deklarujących pracę na rzecz prowadzenia profilaktyki uzależnień	- szacunkowa liczba odbiorców

5/ Realizacja zajęć edukacyjnych w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie dla rodziców dzieci i młodzieży szkolnej	- liczba zajęć - liczba uczestników zajęć
6/ Szkolenia dla osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, w tym behawioralnych, w ramach edukacji kadr , o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
7/ Prowadzenie zajęć profilaktycznych z elementami pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów i rodziców.	- liczba zajęć proponowanych uczniom - liczba uczniów uczestniczących w zajęciach,
8/ Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia poprzez zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi	- liczba uczestników szkolenia
9/ Finansowanie udziału w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach i akcjach mieszkańców Gminy w kampaniach edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie organizowanych przez Krajowe Centrum Profilaktyki Uzależnień, Urząd Marszałkowski i inne podmioty .	- liczba kampanii edukacyjnych - szacunkowa liczba uczestniczących w nich osób
10/ Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego , promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień , o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w zorganizowanej formie spędzania wolnego czasu
11/ Finansowanie diagnozy problemów uzależnień	- liczba działań
12/Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży	- liczba działań
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	
1/ Organizowanie zajęć z psychologiem, psychoterapeutą w zakresie wzmocnienia trzeźwienia, utrzymania abstynencji dla osób, które odbyły terapię	- liczba zajęć - liczba uczestników zajęć

2/ Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i stowarzyszeniami i dofinansowanie do działań w obszarze uzależnień , a zwłaszcza promocji zdrowego stylu życia ,dostarczania wzorców aktywnego spędzania wolnego czasu	- liczba działań - liczba uczestników
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	
1/ Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 [19] (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych)	-liczba podjętych interwencji z art. 13 [19]
2/ Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych)	-liczba podjętych interwencji z art. 15
3/ Dofinansowanie działań w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zapobiegania przypadkom naruszeń prawa i porządku publicznego będących wynikiem spożywania alkoholu	- liczba działań

VI .Sugerowane działania w zakresie ograniczania dostępności alkoholu , narkotyków, zachowań behawioralnych w Gminie Blizanów.

1. Stopniowe obniżanie liczby uchwalonych zezwoleń do liczby realnie wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom.
2. Zwiększenie liczby osób przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych – im większa liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych tym mniejsza dostępność.
3. Wzmacnianie postaw społecznych związanych z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych oraz używania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
4. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, a także zachowań behawioralnych , poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej
5. Współpraca z podmiotami działającymi w obszarze uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
6. Organizowanie form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w szczególności dla osób z grup podwyższonego ryzyka.

VII. Analiza SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów działań w pracach nad strategicznym programem jest analiza SWOT, oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na realizację zadań. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- siły - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabości - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Mocne strony	Słabe strony
▪ Stabilny dostęp do środków finansowych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ▪ Obiekty sportowe umożliwiające realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów. ▪ Profesjonalna kadra służąca rozwiązywaniu problemów społecznych (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy GOPS, kadra pedagogiczna). ▪ Możliwość doskonalenia zawodowego osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ▪ Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (GOPS, komisariat policji w Blizanowie, placówki oświatowe).	▪ Brak wystarczającej liczby ofert programów terapeutycznych dla osób z problemem alkoholowym. ▪ Niewystarczająca liczba placówek wsparcia dziennego realizujących programy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży ▪ Niewystarczająca wiedza powszechnej wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych ▪ Niewystarczająca liczba specjalistów z zakresu socjoterapii w placówkach dla dzieci i młodzieży.
Szanse	Zagrożenia
▪ Realizacja profesjonalnych, o udowodnionej naukowo skuteczności programów profilaktycznych, zgodnie z celem operacyjnym nr 2 Narodowego Programu Zdrowia. ▪ Obowiązek szkół w zakresie realizacji szkolnych programów	▪ Wzrost spożycia alkoholu przez populację osób pełnoletnich. ▪ Negatywne wzorce spożywania alkoholu. ▪ Społeczne przyzwolenie na nadużywanie napojów alkoholowych (tolerancja na zachowania alkoholowe).

profilaktycznych. ▪ Kampanie społeczne na rzecz zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie. ▪ Zwiększająca się świadomość zagrożeń związanych z uzależnieniami. ▪ Wdrażanie programów edukacyjnych dla rodziców i opiekunów zwiększających ich kompetencje wychowawcze w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. ▪ Wzrost świadomości społecznej dotyczącej możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ Rozbicie więzi rodzinnych i społecznych. ▪ Funkcjonujące w społeczeństwie stereotypy wynikające z braku rzetelnej wiedzy na temat działania i szkodliwości alkoholu, środków zmieniających świadomość. ▪ Społeczne przyzwolenie dorosłych na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie. ▪ Duża dostępność napojów alkoholowych w handlu. ▪ Stereotypy w postrzeganiu osób uzależnionych i ich rodzin ▪ Niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz do współpracy w tym zakresie osób współuzależnionych. ▪ Mało efektywna procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

VIII. Zasoby Gminy niezbędne w realizacji zadań Programu

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- ✓ Komisariat Policji
- ✓ Szkoły podstawowe z terenu Gminy Blizanów
- ✓ Stowarzyszenia trzeźwościowe
- ✓ Punkt Konsultacyjny
- ✓ Organizacje społeczne i stowarzyszenia
- ✓ Kościoły/Parafie.

IX. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Blizanowie działa w oparciu o własny Regulamin określający zasady funkcjonowania w zakresie:
 - a) inicjowania i koordynowania polityki gminy wobec problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania uzależnień behawioralnych ;
 - b) opiniowania wniosków o zezwolenia na sprzedaż alkoholu przez podmioty gospodarcze;
 - c) prowadzenia kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia (art. 18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
 - d) występowania z wytyczaniem priorytetów gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii
 - e) prowadzenia działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób , które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich , uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, w ramach redukcji szkód rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych zgodnie z zapisami Narodowego Programu Zdrowia.
2. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu Komisji , udział w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za pracę , określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów.
3. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych związanych z wykonywaniem funkcji członka Komisji (koszty podróży na szkolenia, narady, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych) według zasad ustalonych dla radnych Gminy Blizanów. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Wójt Gminy .
Podstawą do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji są podpisane listy obecności. Wynagrodzenie wypłaca się każdorazowo po odbytym posiedzeniu Komisji, po kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych .

X. Koordynowanie zadań Programu

Koordynatorem realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

XI. Finansowanie Programu

1. Gminny Program realizowany będzie w latach 2026-2029, w ramach środków finansowych, planowanych co rocznie w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym również w opakowaniach jednostkowych i o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml .
2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań programu w danym roku określa uchwała budżetowa gminy w planie budżetowym :
Dział 851-ochrona zdrowia ,
Rozdział 85153- przeciwdziałanie narkomanii,
Rozdział 85154-przeciwdziałanie alkoholizmowi.

XII. Monitorowanie programu

Poszczególne działania i procedury będą podlegać monitoringowi , mające na celu stałą poprawę efektywności i reakcje na zaistniałe zjawisko alkoholizmowi i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych .

Wójt Gminy Blizanów sporządza raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy i przekłada Radzie Gminy .

UZASADNIENIE
do Uchwały nr XVI/138/2025
Rady Gminy Blizanów
z dnia 12 grudnia 2025r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Blizanów
na lata 2026-2029 .**

Zgodnie z art. 41 ust. 2, 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939), realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także przeciwdziałania narkomanii prowadzona jest w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, sporządzanego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Program ten ustala kierunki działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i niwelowania szkód nimi spowodowanych, a także przeciwdziałania innym patologiom społecznym, takim jak zjawisko stosowania przemocy wobec członków rodziny, w szczególności wynikającym z nadużywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

Uwzględniając powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy Blizanów

Jan Wojtyła